

Miljøministeriet

Folketingets Miljø- og Fødevarerudvalg
Christiansborg
1240 København K

Den 28. marts 2022

Miljøministerens besvarelse af spørgsmål nr. 690 (MOF alm. del) stillet 28. februar efter ønske fra Kristian Pihl Lorentzen (V).

Spørgsmål nr. 690

"I flere kommentarer i høringsnotat af 21. december 2018 over udkast til Driftsplan for Naturstyrelsen Thy skrev Naturstyrelsen (bl.a. på s. 4) følgende: "De forvaltningsmæssige erfaringer med "rewilding" herunder helårsgræsning uden tilskudsfordring er begrænsede under danske/skandinaviske forhold, og forvaltningsmetoden kan være vanskelig at realisere uden at komme i konflikt med såvel praktiske forhold, som direktivbundne målsætninger for natur, hensynet til friluftslivet, samt juridiske og etiske krav til hold af dyr under hegn. Naturstyrelsen arbejder for at iværksætte demonstrationsprojekter for at få yderligere viden på området. Det vil blive vurderet på landsplan, hvor det vil være mest hensigtsmæssigt at gennemføre sådanne projekter. Det kan i den sammenhæng tilføjes, at naturtilstanden på de lysåbne habitatnaturtyper på statens arealer i Thy jf. NOVANA-kortlægning 2014, i vidt omfang er god under den nuværende forvaltning." Vil ministeren oplyse, hvorvidt der er sket forringelser af naturtilstanden på de lysåbne habitatnaturtyper på statsarealerne i Thy, siden NOVANA-kortlægning 2014 og i givet fald nærmere redegøre herfor? Ministeren anmodes endvidere om at oplyse, hvorvidt der siden december 2018 er fremkommet nye forvaltningsmæssige danske/skandinaviske konkrete erfaringer med "rewilding" og i givet fald redegøre nærmere for disse, herunder også om de har en sådan karakter, at det vil være forsvarligt og hensigtsmæssigt at udsætte dyr til helårsgræsning uden tilskudsfordring i de områder, hvor de op til 15 nationalparker etableres, herunder på statens arealer i Thy?"

Svar

Jeg har forelagt spørgsmålet for Naturstyrelsen, som oplyser at:

"De senest reviderede basisanalyser fra Miljøstyrelsen for de 13 Natura 2000 områder, som overlapper med de arealer Naturstyrelsen forvalter i Thy og den vestlige del af Hanherred, er alle omfattet af den omtalte driftsplan for Naturstyrelsen Thy for perioden 2022-2037. I disse reviderede basisanalyser beskriver Miljøstyrelsen blandt andet status og udvikling af naturtilstanden på de lysåbne habitatnaturtyper. Naturtilstanden på de statsejede lysåbne habitatnaturtyper vurderes generelt som værende god, men i flere af områderne beskrives tilgroning med høj græs- og urtevegetation og vedplanter, herunder invasive arter, som en eksisterende eller mulig trussel mod naturtilstanden.

Som eksempel kan nævnes basisanalysen for det overvejende statsejede Natura 2000-område Hanstholm Reservatet, Hanstholm Knuden, Nors Sø og Vandet Sø. Området har et areal på 6.440 ha, hvoraf en stor del udgøres af lysåbne habitatnaturtyper. Miljøstyrelsen vurderer, at naturtilstanden langt overvejende er god for de lysåbne naturtyper, og overordnet set er kun en mindre del af naturarealerne i moderat tilstand. Miljøstyrelsen vurderer endvidere, at andelen af arealer i moderat/ringe tilstand er steget ca. 6 % mellem de to seneste kortlægninger, mens arealet i god/høj

tilstand er faldet marginalt. Tilgroning med middel og høj græs- og urtevegetation samt forekomst af vedplanter og invasive arter er sammen med et ringe artsindhold på en del af arealerne, afgørende parametre for, at der stadig er arealer i moderat/ringe tilstand i området.

Der er siden 2018 kommet en længere række rapporter og anbefalinger vedr. rewilding og skovgræsning. Naturstyrelsen har ikke et samlet overblik over alle danske/skandinaviske konkrete erfaringer, men et udvalg af de væsentligste danske publikationer findes nedenfor.

Fløjgaard, C., Buttenschøn, R.M., Byriel, F.B., Clausen, K.K., Gottlieb, L., Kanstrup, N., Strandberg, B. & Ejrnæs, R. 2021. Biodiversitetseffekter af rewilding. Aarhus Universitet, DCE – Nationalt Center for Miljø og Energi, 124 s. - Videnskabelig rapport nr. 425

Anders Barfod, Hans Henrik Bruun, Preben Clausen, Lars Dinesen, Sara Egemose, Rasmus Ejrnæs, Camilla Fløjgaard, Jacob Heilmann-Clausen, Theis Kragh, Anders Højgård Petersen, Carsten Rahbek, Eva Roth, Karsten Raulund-Rasmussen, Jesper Sølvér Schou, Jens-Christian Svenning & Martin Søndergaard (2020). Genopretning af biodiversitet og økosystemer i Danmark. Det danske IPBES-samarbejde: Aarhus, København, Roskilde og Syddansk Universitet samt DTU Aqua.

Møller, P. F., Heilmann-Clausen, J., Johannsen, V. K., Buttenschøn, R. M., Schmidt, I. K., Rahbek, C., Bruun, H. H., & Ejrnæs, R. (2018). Anbefalinger vedrørende omstilling og forvaltning af skov til biodiversitetsformål: Udarbejdet for Naturstyrelsen. GEUS. Danmarks og Grønlands Geologiske Undersøgelse Rapport Bind 2018 Nr. 28

Rita Merete Buttenschøn og Lasse Gottlieb (2019): Skovgræsning med biodiversitetsformål. IGN Rapport, september 2019, Institut for Geovidenskab og Naturforvaltning, Frederiksberg. 78 s. ill.

De tre førstnævnte publikationer er udarbejdet i et bredt forskersamarbejde mellem bl.a. Aarhus og Københavns Universiteter, og alle ovenstående publikationer anbefaler helårsgræsning uden tilskudsfodring.

Det bemærkes afslutningsvist, at udviklingen i de kommende naturnationalparker løbende vil blive overvåget – både fsv. angår friluftsliv, dyrevelfærd, fortidsminder og biodiversitet "

Jeg kan i forlængelse heraf nævne, at Naturstyrelsen i projektbeskrivelsen og forvaltningsplanen for hver naturnationalpark laver en vurdering af områdernes bæreevne, hvor der blandt andet tages højde for områdernes skovdække og det naturgivne fødegrundlag. Antallet af dyr, der udsættes i områderne, tilpasses og justeres løbende på den baggrund så vel som på baggrund af det proaktive tilsyn med dyrene. Der vil desuden være en gradvis bestandsopbygning i områderne, så startbestanden vil være lavere end den bestand, området forventes at kunne bære.